

Regelbunden tillsyn i Hagabäckens skola i Lindesbergs kommun

Delbeslut

Delbeslut

Regelbunden tillsyn i Hagabäckens skola
Lindesbergs kommun
Datum 2009-08-06
Dnr 43-2009:369

Rektor på Hagabäckens skola
Elzwiksväg 1
711 78 Guldsmidshyttan

Regelbunden tillsyn i Hagabäckens skola

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–5

Inledning

Skolinspektionen genomför tillsyn i Lindesbergs kommun under perioden april–juni 2009. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Hagabäckens skola den 13 maj.

Varje skola får efter besöket ett beslut (delbeslut) där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för skolväsendet i ett kommunbeslut (slutligt beslut). Delbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till kommunbeslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter fattat kommunbeslut.

Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/tillsyn).

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Hagabäckens skola, dels den information som samlats in under besöket. I Hagabäckens skola intervjuades rektor, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och fått möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Hagabackens skola

Hagabackens skola	Antal elever
Förskoleklass	25
Grundskola	110

Källa: Uppgifter från skolan 2009-03-19

Hagabackens skola är naturskönt belägen i det lilla samhället Guldsmidshyttan ett par mil norr om centralorten Lindesberg. Skolan har 110 elever i årskurs 1–5 samt 25 elever i förskoleklass. Dessutom finns en så kallad förberedelseklass, med asylsökande, som under våren 2009 har ca 17 elever. Lärarna är organiserade i tre arbetslag, Förskoleklass och årskurs 1, årskurs 2–3 och årskurs 4–5 i åldershomogena klasser. Skolan leds av en rektor på heltid. Rektor ansvarar också för förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg i området. Dessa verksamheter granskas på kommunövergripande nivå och beskrivs och bedöms i separata verksamhetsrapporter.

Skolinspektionens beslut med anledning av den regelbundna tillsynen i Hagabackens skola

Hagabackens skola redovisar resultat som är genomgående lägre än riket och som har långt kvar till att alla elever når målen i årskurs 5. I sitt kvalitetsarbete behöver skolan analysera resultaten i samtliga ämnen så att skolan kan identifiera vilka åtgärder som behöver vidtas för att ge alla elever förutsättningar att lägst nå målen för grundskolan.

Vid sidan av kunskapsresultaten behövs enligt Skolinspektionens bedömningar åtgärder inom nedanstående bedömningsområden:

- Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat (1.2.3)
- Normer och värden i studiemiljö och samvaro (2.1.3)
- Personalens utbildning (3.2.1)
- Kvalitetsarbete (3.4.1, 3.4.2)

Rektor och huvudman har ett ansvar för att åtgärder vidtas. Skolinspektionen kommer att följa upp detta beslut. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag Skolinspektionens slutliga beslut avseende Lindesbergs kommun meddelas.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Tabell 2: Resultat på nationella ämnesprov i årskurs 5

		2007		2008	
		Hagabackens skola	Riket	Hagabackens skola	Riket
Andel (%) elever som nått kravnivån på samtliga delprov på de nationella ämnesproven	Engelska	75	85	69	87
	Matematik	79	72	69	73
	Svenska	79	71	69	72
	Svenska som andraspråk	.	56	.	61

Källa: Uppgifter från skolan, 2009-03-20, samt Skolverkets statistik. Uppgifter på riksnivå för variabeln nationella ämnesprov presenteras utifrån ett obundet slumpvis urval om 200 skolor, från vilka Skolverket samlar in uppgifter om måluppfyllelse på de nationella ämnesproven. För svenska och svenska som andraspråk är delprov 4 för 2007 exkluderade på grund av stora bortfall.

. = Uppgift saknas

Kommentar och bedömning:

I Hagabackens skola nådde knappt 70 procent av eleverna i årskurs 5 målen i alla ämnen 2008, enligt skolans statistik. Detta är en minskning jämfört med tidigare år. Skolans redovisning för perioden 2004–2008 visar att det årligen finns elever som inte når målen. Måluppfyllelsen har varit lägre i svenska, engelska och matematik, än i andra ämnen. På de nationella ämnesproven nådde 83 procent kravnivån i alla tre ämnena.

Ingen könsuppdelad statistik finns varför eventuella skillnader i pojkars och flickors resultat inte kan bedömas.

Skolinspektionen bedömer att Hagabackens skola i sitt kvalitetsarbete behöver analysera resultaten i samtliga ämnen så att skolan kan identifiera vilka åtgärder som behöver vidtas för att ge alla elever förutsättningar att lägst nå målen för grundskolan.

4 (11)

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

Hagabäckens skola upprättar individuella utvecklingsplaner för eleverna där lärarna beskriver elevens kunskapsutveckling och sammanfattar vilka insatser som behöver göras för att eleven ska nå kursplanernas och läroplanens mål. De individuella utvecklingsplanerna som inspektörerna tagit del av saknar dock omdömen om elevens kunskapsutveckling i samtliga ämnen. Under vårterminen 2009 har ett arbete påbörjats med det som skolan kallar "måltåget" för att kunna ge skriftliga omdömen i alla ämnen. Skriftliga omdömen ska redovisa elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i. Det gäller även de olika ämnena inom blocken natur- och samhällsorienterande ämnen från och med årskurs 5. Åtgärder behövs så att de skriftliga omdömena uppfyller förordningens krav.

1.3 Bedömning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

6 (11)

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov
Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro
Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 14 a kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som man avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Enligt 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan ska bl.a. en plan mot kränkande behandling enligt 14 a kap. 8 § skollagen upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Hagabäckens skolas plan mot kränkande behandling utgår från en gemensam mall och innehåller i huvudsak de områden som skollagen kräver. De åtgärder för förebyggande insatser som beskrivs i planen är relativt allmänt eller generellt formulerade. Det framgår av intervjuer att värdegrundsarbetet på skolan är aktivt men det har inte till fullo implementerats i den årliga planen. I skolans plan mot kränkande behandling framgår inte tydligt vad som är Hagabäckens behov av insatser under det kommande året utifrån en aktuell kartläggning. Elevers kännedom om regler på skolan är god, men kännedom om planen mot kränkande behandling är vag och eleverna har inte medverkat i arbetet med innehållet i planen.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas så att planen utgör ett konkret verktyg för att förebygga och åtgärda alla former av kränkande behandling. Skolan måste också bereda elever möjlighet att medverka i arbetet med planen.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 2 kap. 3 § skollagen är kommuner och landsting skyldiga att för undervisningen använda lärare, förskollärare eller fritidspedagoger som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak ska bedriva. Undantag får göras endast om personer med sådan utbildning inte finns att tillgå eller det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna. I Hagabäckens skola bedrivs undervisningen med lärare som har pedagogisk högskoleutbildning, men lärarkompetens inom de naturorienterande ämnena är svag. I Hagabäckens skola tjänstgör grundskollärare 1–7 med inriktning mot svenska och samhällsorienterade ämnen (Sv/So), samt grundskollärare 4–9 med inriktning mot Sv/So, som klasslärare. Det innebär att de även undervisar i ämnen som de inte har utbildning för. Skolinspektionen bedömer att skolan måste öka sina ansträngningar i att ordna undervisningen så att befintliga lärare i så stor utsträckning som möjligt undervisar i de ämnen de har behörighet i och att förstärka lärarkompetensen inom naturorienterande ämnen.

3.2.2 Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

10 (11)

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Av läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, framgår bl.a. följande. Skolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Vidare framgår av Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar, att rektorn ansvarar för att en lokal arbetsplan upprättas samt för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och till målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen. Rektorn har ansvaret för skolans resultat. Hagabäckens skola följer upp kunskapsresultaten hos eleverna på individnivå. På skolnivå saknas emellertid en systematisk uppföljning och utvärdering av skolans kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen. Därmed saknas ett viktigt redskap för att genomföra förändringar av undervisningen i syfte att nå en ökad måluppfyllelse. Rektorn måste ta ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen så att skolans utveckling främjas och en ökad måluppfyllelse nås. Detta behöver åtgärdas.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska kvalitetsredovisningarna innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningarna ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. Kvalitetsredovisningen för Hagabäckens skola är knapphändig. Där dokumenteras kunskapsresultat alltför begränsat. Det finns endast en summarisk redovisning av andelen elever som nått kravnivån i ett eller flera ämnen på de nationella ämnesproven, men är inte uppdelad på respektive ämne. Redovisning av resultat uppdelat på ämnen eleverna undervisas i saknas, liksom en tydlig analys av resultat på skolnivå. Uppföljning och utvärdering av kunskapsresultat i fler ämnen än engelska, matematik och svenska måste redovisas. Enligt 4 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska skolans kvalitetsredovisning utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Vid intervjuer framkommer att lärarna gör fortlöpande utvärderingar tillsammans med eleverna. Elev- och föräldraenkäter, s.k. trivselenkäter genomförs varje år. Däremot ges eleverna inte möjlighet att medverka i att utarbeta innehållet i kvalitetsredovisningen. Skolinspektionen bedömer att skolan behöver vidta åtgärder så att kvalitetsredovisningen uppfyller förordningens krav.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråden Ewa Pettersson och Christina Aro Östgren samt utredare Yvonne Hoffmann.

På Skolinspektionens vägnar

Gunnar Olausson
Enhetschef

IngBeth Larsson
Utredare

Kopia till
Lindesbergs kommun